

Tajuk:

Melayu Islam Beraja dalam Penyelidikan, Inovasi dan Kelestarian

**Dr. Zulhilmi Haji Jaidin
Akademi Pengajian Brunei
Universiti Brunei Darussalam**

Pengenalan: Melayu Islam Beraja (MIB)

Bermula pada tahun 1368 (657 tahun)

Raja Awang Alak Betatar memeluk Agama Islam setelah berkahwin dengan puteri Johor

Dikenali sebagai Sultan Muhammad Shah

MIB telah diisytiharkan dan dilegitimasikan pada 1 Januari 1984 sempena Pemasyhuran Hari Kemerdekaan Negara Brunei Darussalam.

Sehingga dulu hingga kini MIB tetap diamalkan dan dipraktikkan.

MIB sebagai jati diri dan identiti orang Brunei

Penyelidikan

Penyelidikan berasal daripada perkataan selidik yang bermaksud meneliti atau menyiasat dengan mendalam.

Satu proses sistematik untuk mencari, mengumpul, menganalisis dan mentafsir maklumat atau data dengan tujuan untuk menemui pengetahuan baharu, memahami sesuatu fenomena atau mencari penyelesaian terhadap masalah tertentu.

Penyelidikan dalam konteks Melayu Islam Beraja (MIB) bermaksud usaha mencari ilmu dan kebenaran dengan berpandukan kepada nilai-nilai Melayu, ajaran Islam dan ketaatan kepada raja supaya hasilnya memberi manfaat kepada agama, bangsa dan negara.

Melayu

Penyelidikan berasaskan kepada bangsa, bahasa, adat dan budaya Melayu. Ia bertujuan untuk memperkuuh jati diri rakyat dan mengekalkan keunikan adat dan budaya Brunei

Contoh:

Kajian tentang bangsa Melayu (7 puak jati) dan bangsa bukan Melayu.

Kajian tentang Bahasa – Bahasa Melayu – dialek - 7 puak.

Kajian tentang adat dan budaya Melayu

- Adat Istiadat masyarakat Melayu Brunei (7 puak)
- Adat Istiadat Diraja Brunei

Islam

Penyelidikan berlandaskan nilai-nilai Islam. Ia bertujuan untuk membangunkan masyarakat berilmu dan berakhhlak mulia.

Contoh:

Kajian tentang agama Islam, nilai-nilai Islam, perbankan Islam, undang-undang Islam, halal haram, pendidikan Islam, Maqasid Syariah dan lain-lain.

Beraja

Penyelidikan tentang sistem beraja. Ia bertujuan untuk mentaati raja, membantu kesejahteraan rakyat dan kestabilan negara kekal terjamin.

Contoh:

Peranan sultan-sultan Brunei, sumbangan sultan-sultan Brunei dalam pembangunan negara, kebijakan masyarakat, Wawasan Brunei 2035, Negara Zikir, peranan institusi-institusi awam dan lain-lain.

Inovasi

Pembaharuan, penciptaan idea baharu atau penambahbaikan terhadap sesuatu yang sedia ada.

Inovasi dalam konteks MIB bermaksud pembaharuan dan ciptaan idea baharu yang dilaksanakan dengan berpandukan kepada nilai-nilai Melayu, ajaran Islam dan kesetiaan kepada institusi beraja.

Melayu

Inovasi berteraskan bahasa, adat dan budaya

Contoh inovasi dalam nilai-nilai Melayu

Mencipta pakaian moden berinspirasikan pakaian tradisional Brunei

Menggunakan Bahasa Melayu dalam aplikasi digital

Membangunkan produk kraf tangan tempatan dengan reka bentuk kontemporari

Permainan tradisi Melayu seperti congkak dalam aplikasi digital

Islam

Inovasi berlandaskan Islam

Contoh inovasi dalam Islam

Permohonan sijil halal/ permit halal (muat turun pada laman sesawang KHEU)

Sistem perbankan Islam secara online (bayar bil elektrik, bil air, bil internet dll)

Aplikasi digital untuk pembelajaran Al-Quran

Kaedah moden dalam pengurusan masjid (maklumat menggunakan TV – jadual solat)

Pendaftaran Haji secara online (www.bruhaj.gov.bn)

Pembayaran zakat fitrah secara digital – eZakat (DST), BIBD NEXGEN Wallet (BIBD QuickPay), Progresif, TAIB (Perbankan dalam talian)

Tunaikan Zakat Fitrah secara digital

Pembayaran Zakat Fitrah kini boleh dibuat secara online melalui BIBD QuickPay, bermula 1 Ramadhan 1445H sehingga jam 4 petang 28 Ramadhan 1445H. Sila layari laman sesawang Kementerian Hal Ehwal Ugama di www.kheu.gov.bn atau imbas kod QR yang disediakan untuk maklumat lebih lanjut.

Atau secara alternatif, menggunakan kemudahan Olive Zakat Fitrah yang terdapat di dalam aplikasi Olive dari BIBD Al-Tameem.

GlobePay Registration No: RIC/2020/5643

Bureau of Islamic

Beraja

Inovasi untuk kestabilan dan kesejahteraan negara. Kerajaan mementingkan inovasi dalam sistem perkhidmatan berbentuk moden dan terkini.

Contoh-contohnya:

Digital Economy Masterplan Brunei 2025 di bawah panduan kerajaan

Pusat Kebangsaan E-Kerajaan (E-Government National Centre) – meningkatkan kecekapan perkhidmatan awam

Sistem Sumber Manusia (SSM)

Unified Smart Metering System (USMS)

E-Darussalam

Sistem Kemasukan Berpusat Pengajian Tinggi (Higher Education Centralized Admission System, HECAS)

Treasury Accounting and Financial Information System (TAFIS)- Government Vendor Portal

E-pembelajaran (Canvas, Microsoft Teams dll)

e-darussalam

Kelestarian

Keupayaan untuk mengekalkan sesuatu dalam jangka masa panjang tanpa menjaskannya keperluan generasi masa kini dan generasi akan datang.

Tiga aspek utama kelestarian:

1. Kelestarian alam sekitar

Menjaga bumi dengan mengurangkan pencemaran, kitar semula bahan buangan dan menggunakan tenaga elektrik (tenaga solar atau angin).

2. Kelestarian sosial

Menjamin kesejahteraan masyarakat seperti kesihatan, pendidikan, keadilan dan keselamatan.

3. Kelestarian ekonomi

Membangunkan ekonomi secara beretika dan mampan tanpa merosakkan alam atau menindas manusia. Menjalankan perniagaan yang adil dan mesra alam.

Kelestarian dalam konteks MIB bermaksud usaha mengekalkan keseimbangan dan keharmonian hidup rakyat Brunei berdasarkan nilai-nilai Melayu, ajaran Islam dan kesetiaan kepada institusi beraja agar keamanan, kemakmuran dan identiti negara dapat dikekalkan untuk generasi masa kini dan masa hadapan.

Melayu

Menjaga dan memelihara warisan budaya, bahasa dan adat resam Melayu supaya tidak hilang ditelan arus modenisasi.

Contoh:

- Mempromosikan pakaian tradisional seperti baju kurung dan bertudung, cara melayu, bersinjang dan bersongkok.
- Mengamalkan nilai sopan santun, hormat menghormati, musyawarah dan lain-lain
- Mendidik generasi muda tentang sejarah dan adat Brunei.
- Mengekalkan ciri-ciri tradisional seperti ukiran Melayu pada bangunan-bangunan.
- Mengekalkan tarian dan muzik tradisi Melayu.

Islam

Menjamin agama Islam kekal sebagai panduan utama kehidupan dan sumber nilai moral dalam masyarakat.

Contoh:

Melaksanakan pendidikan dan undang-undang berteraskan Islam

Menggalakkan amalan kebajikan – bersedekah, menderma

Hidup kesederhanaan – mengelakkan pembaziran

Mengekalkan ciri-ciri islam seperti ukiran islamik pada bangunan-bangunan.

Tulisan jawi pada label kedai, restoran dan jalan

Seni khat jawi & kaligrafi (Contoh: Brunei Islamic Calligraphy Shop @zayn.calligraphy)

Sijil dan Label Halal

Beraja

Memastikan institusi Beraja kekal sebagai tunjang kestabilan dan perpaduan negara

Contoh:

Sistem beraja menjamin kelestarian politik yang menjadi asas kepada pembangunan negara yang berterusan

Kebajikan yang diberikan oleh Raja secara berterusan

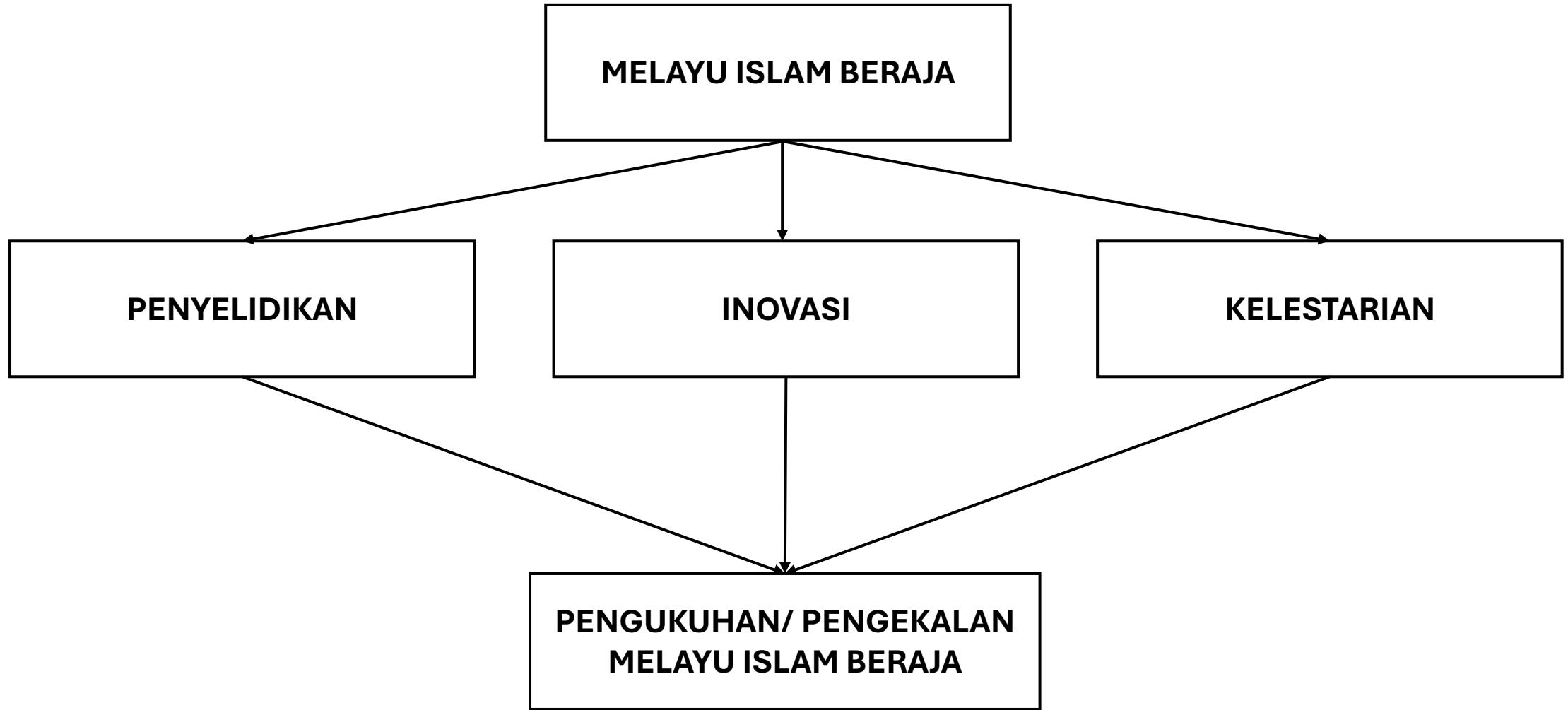
Menyokong pemerintahan yang adil

Menjunjung titah dan taat setia kepada Raja

Tanggungjawab terhadap alam sekitar – menanam semula pokok selepas pembalakan

- Mengurangkan penggunaan beg plastik
- Menggunakan tenaga solar atau angin

Kerangka Konsep: Penyelidikan, Inovasi dan Kelestarian berlandaskan MIB

Kesimpulan

Melayu Islam Beraja bukan sekadar slogan dan simbolik semata-mata, tetapi ia adalah panduan holistik yang mampu membentuk kemajuan negara secara menyeluruh.

Dalam penyelidikan, ia membina etika dan arah yang selamat. Ia tidak hanya dilihat sebagai satu proses akademik atau memajukan ilmu pengetahuan semata-mata, tetapi dilihat sebagai alat untuk memperkuatkan dasar dan nilai-nilai MIB yang menjadi teras identiti negara.

Dalam inovasi, kecanggihan dan kemajuan teknologi, pembaharuan dan kemodenan mesti ada tetapi hendaklah selaras dengan nilai-nilai MIB yang memperkuatkan identiti, kesejahteraan dan keharmonian masyarakat Brunei.

Dalam kelestarian pula ia memperkuatkan tanggungjawab manusia sebagai pemelihara alam sekitar dan warisan bangsa dan budaya. Ia juga mengekalkan identiti, kesejahteraan dan kestabilan NBD dengan berpaksikan kepada nilai-nilai MIB.

Maka jelaslah bahawa falsafah MIB bukan penghalang kepada kemajuan bahkan menjadi asas penting untuk membentuk pembangunan negara yang seimbang, beretika dan berterusan, bukan sahaja untuk generasi masa kini tetapi juga untuk generasi akan datang.

Sekian

Berbanyak Menjunjung Kasih & Terima kasih

TUGASAN MUZAKARAH

- 1. Melayu Islam Beraja dalam penyelidikan dan contoh-contohnya.**
- 2. Melayu Islam Beraja dalam inovasi dan contoh-contohnya.**
- 3. Melayu Islam Beraja dalam kelestarian dan contoh-contohnya.**